A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2017. május 17.*

„Fellebbezés — EMGA és EMVA — Az Európai Bizottság végrehajtási határozata — A címzett számára történő értesítés — A melléklet nyomtatási elrendezésének utólagos kijavítása — Az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetés — Keresetindítási határidő — Kezdet — Késedelem — Elfogadhatatlanság”

A C-339/16. P. sz. ügyben,

a **Portugál Köztársaság** (képviselik: L. Inez Fernandes, M. Figueiredo, J. Saraiva de Almeida és P. Estêvão, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2016. június 16-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselik: D. Triantafyllou és M. França, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök, J.-C. Bonichot (előadó) és A. Arabadjiev bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: portugál.

Ítéletet

1 Fellebbezésével a Portugál Köztársaság az Európai Unió Törvényszéke 2016. április 19-i Portugália kontra Bizottság végzésének (T-556/15, nem tették közzé, a továbbiakban: megtámadott végzés, EU:T:2016:239) hatályon kívül helyezését kéri, amellyel a Törvényszék mint elfogadhatatlant elutasította az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) terhére a tagállamok által kifizetett egyes kiadásoknak az európai uniós finanszírozásból való kizárásáról szóló, 2015. június 22-i (EU) 2015/1119 bizottsági végrehajtási határozatnak (HL 2015. L 182., 39. o., a továbbiakban: vitatott határozat) abban a részében történő megsemmisítése iránti keresetét, amelyben az kizár bizonyos, e tagállam által teljesített kiadásokat.

A jogvita előzményei és a vitatott határozat

2 2015. június 22-én a Bizottság elfogadta a vitatott határozatot, amellyel többek között 137 millió eurós pénzügyi korrekciót alkalmazott a Portugál Köztársasággal szemben, a 2010–2012. pénzügyi évek tekintetében az „Egyéb közvetlen támogatás – Területek” intézkedést illetően.

3 A vitatott határozat 2. cikke többek között előírja:

„Ennek a határozatnak a […] Portugál Köztársaság […] a címzettje.”

4 A vitatott határozatról 2015. június 23-án, a C(2015) 4076. számú dokumentummal értesítették a Portugál Köztársaságnak az Európai Unió melletti állandó képviseletét.

5 2015. július 10-én a vitatott határozatot az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* kihirdették.

6 2015. július 20-án a Portugál Köztársaság Európai Unió melletti állandó képviselete a következő, angol nyelvű megjegyzéssel kiegészített közleményt kapta:

„Technikai hiba miatt a 2015. június 22-i [vitatott határozatban], amelyről az érintetteket 2015. június 23-án értesítették, nyomtatáselrendezési problémák fordulhatnak elő. Ezen indokból újból elküldjük önöknek a mellékletet, amelyből valamennyi nyomtatáselrendezési probléma eltávolításra került.”

A Törvényszék előtti kereset és a megtámadott végzés

7 A Törvényszék Hivatalához 2015. szeptember 23-án benyújtott keresetlevelében a Portugál Köztársaság a vitatott határozat megsemmisítését kérte.

8 A Törvényszék Hivatalához 2015. október 8-án benyújtott külön beadványával a Bizottság a Törvényszék eljárási szabályzata 130. cikkének (1) bekezdése alapján elfogadhatatlansági kifogást terjesztett elő. 2015. november 20-án a Portugál Köztársaság benyújtotta a Bizottság által előterjesztett elfogadhatatlansági kifogással kapcsolatos észrevételeit.

9 A 2016. február 4-i pervezető intézkedés útján a Törvényszék tájékoztatást kért a Bizottságtól a 2015. július 20-i közleményében hivatkozott nyomtatáselrendezési problémák tárgyában. A 2016. február 17-i levélben a Bizottság a kért tájékoztatás megadásával eleget tett a Törvényszék felhívásának.

10 A Törvényszék a megtámadott végzésben megállapította, hogy a Portugál Köztársaság keresete nyilvánvalóan az előírt határidő lejárta után került előterjesztésre, ennélfogva az elkésett.

11 A Törvényszék erre tekintettel azt állapította meg, hogy a vitatott határozattal szembeni keresetindítási határidő a Portugál Köztársaság 2015. június 23-án történt értesítésekor kezdődött. A Törvényszék eljárási szabályzatának megfelelően a keresetindítási határidő – a távolságra tekintettel járó határidőt is beleérve – a Törvényszék álláspontja szerint 2015. szeptember 2-án éjfélkor lejárt.

12 Következésképpen a Törvényszék a Portugál Köztársaság keresetét mint elfogadhatatlant elutasította.

A felek kérelmei

13 A Portugál Köztársaság fellebbezésében azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott végzést abban a részében, amelyben a Törvényszék megalapozottnak ítélte a Bizottság által előterjesztett elfogadhatatlansági kifogást;

– állapítsa meg, hogy a megtámadott határozat elleni keresetet, az EUMSZ 263. cikkben meghatározott határidőn belül, érvényesen terjesztették elő, és

– a Bizottságot kötelezze az összes költség viselésére.

14 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– a Portugál Köztársaság által benyújtott fellebbezést nyilvánítsa elfogadhatatlannak, vagy másodlagosan megalapozatlannak, és

– a Portugál Köztársaságot kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezésről

15 A fellebbezésének alátámasztására a Portugál Köztársaság az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésének alkalmazása során történt jogi tévedéseken alapuló három jogalapra hivatkozik.

Az elfogadhatóságról

A felek érvei

16 A Bizottság a fellebbezés elfogadhatatlanságára hivatkozik azzal az indokkal, hogy a Portugál Köztársaság által előterjesztett valamennyi jogalap elfogadhatatlan, mivel ez a tagállam a megtámadott végzésnek az általa a Törvényszék előtti eljárásban már hivatkozott érvek alapján történő vitatására szorítkozik, azon tények és indokok megjelölése nélkül, amelyek alapján a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot.

17 Ezenkívül a Portugál Köztársaság azon érve, amely szerint a Törvényszéknek, ennek ellentmondó megcáfolhatatlan indokok hiányában, az EUMSZ 263. cikk olyan értelmezését kellett volna előnyben részesítenie, amely nem vonja maga után a keresetének elkésettségét, úgyszintén elfogadhatatlan, mivel ez az érv egy ténybeli kérdés értékelésére irányul.

18 A Portugál Köztársaság vitatja a Bizottság által felhozott elfogadhatatlansági kifogást.

A Bíróság álláspontja

19 Amennyiben a Bizottság azzal az indokkal vitatja a jelen fellebbezés elfogadhatóságát, hogy a Portugál Köztársaság a Törvényszék előtt már hivatkozott érvek egyszerű újbóli felülvizsgálatát kéri, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság eljárási szabályzata 168. cikke (1) bekezdése d) pontjának és 169. cikke (2) bekezdésének rendelkezéseiből következik, hogy a fellebbezésben pontosan meg kell jelölni azon ítélet vitatott pontjait, amelynek hatályon kívül helyezését kérik, és a kérelmet konkrétan alátámasztó jogi érveket. Az a fellebbezés, amely pusztán megismétli, illetve szó szerint újra előadja a Törvényszék elé terjesztett jogalapokat és érveket, ideértve azokat is, amelyek a Törvényszék által kifejezetten elvetett tényeken alapulnak, nem tesz eleget az e rendelkezések által támasztott indokolási követelményeknek (2017. január 19-i Bizottság kontra Total és Elf Aquitaine ítélet, C-351/15 P, EU:C:2017:27, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

20 Ugyanakkor, ha a fellebbező az uniós jognak a Törvényszék általi értelmezését vagy alkalmazását kifogásolja, az elsőfokú eljárásban megvizsgált jogkérdések a fellebbezés keretében újból vita tárgyát képezhetik. Ha ugyanis a fellebbező ily módon nem tudná fellebbezését a Törvényszék előtt már felhasznált jogalapokra és érvekre alapítani, a fellebbezési eljárás részben értelmét vesztené (lásd: 2017. szeptember 19-i Bizottság kontra Total és Elf Aquitaine ítélet, C-351/15 P, EU:C:2014:27, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

21 A jelen esetben a Portugál Köztársaság fellebbezése nem arra irányul, hogy a Bíróság egyszerűen újból vizsgálja felül a Törvényszék elé terjesztett keresetet, hanem annak éppen az a célja, hogy vitassa az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésének Törvényszék általi értelmezését, és azt a jogi érvelést, amelynek alapján az utóbbi azt állapította meg, hogy e tagállam keresetét nyilvánvalóan az előírt határidő lejárta után nyújtották be, és az ennélfogva elkésett.

22 Ennek érdekében a Portugál Köztársaság kellő pontossággal megjelölte a megtámadott végzés kifogásolt elemeit, valamint a megsemmisítés iránti kérelmének alátámasztására hivatkozott érveket.

23 Ezenkívül, ami azon érv elfogadhatóságát illeti, amely szerint a Törvényszéknek ennek ellentmondó megcáfolhatatlan indokok hiányában, az EUMSZ 263. cikk olyan értelmezését kellett volna előnyben részesítenie, amely nem vonja maga után a keresetének elkésettségét, meg kell állapítani, hogy ez az érv nem valamely „ténybeli kérdés értékelésére” vonatkozik, hanem az e rendelkezés alkalmazására vonatkozó részletes szabályokra irányul.

24 Ebből következően a Portugál Köztársaság fellebbezése elfogadható.

Az ügy érdeméről

A második és a harmadik jogalapról

– A felek érvei

25 A Portugál Köztársaság azt állítja, hogy a Törvényszék több esetben tévedett az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésének értelmezése során, így különösen a megtámadott végzés 31. cikkében.

26 Egyrészt e rendelkezés szövegéből az tűnik ki, hogy a keresetindítási határidő tekintetében a vitatott határozat Hivatalos Lapban történő kihirdetésének napja a meghatározó. Az „az esettől függően” kifejezés ugyanis azt jelzi, hogy a keresetindítási határidő kezdő időpontját az e rendelkezésben szereplő közlési formák sorrendje alapján kell meghatározni. Ebből a Portugál Köztársaság szerint az következik, hogy az értesítés másodlagos jellegű a kihirdetéshez képest, és ez még azon határozatok esetében is így van, amelyeknek kihirdetése nem kötelező. Ezt az értelmezést támasztja alá az 1998.

március 10-i Németország kontra Tanács ítélet (C-122/95, EU:C:1998:94), és ez az értelmezés teszi lehetővé a jogbiztonság elvének tiszteletben tartását, és a tagállamok közötti bármilyen hátrányos megkülönböztetés elkerülését.

27 Másrészt a Portugál Köztársaság azt állítja, hogy a Törvényszéknek az EUMSZ 263. cikk olyan értelmezését kellett volna előnyben részesítenie, amely nem vonja maga után a keresetének elkésettségét, és ebben a tekintetben a 2013. szeptember 26-i PPG és SNF kontra ECHA ítéletre (C-625/11 P, EU:C:2013:594) hivatkozik.

28 Ezen érvének alátámasztására a Portugál Köztársaság hivatkozik továbbá az 1997. január 22-i Opel Austria kontra Tanács ítéletre (T-115/94, EU:T:1997:3, 124. pont), amelyből az tűnik ki, hogy a jogbiztonság elve megköveteli, hogy minden aktust úgy hozzanak az érdekeltek tudomására, hogy azok pontosan megállapíthassák azt az időpontot, amelytől fogva a szóban forgó jogi aktus létezik és joghatásokat vált ki. Ugyanezen ítéletből következik, hogy erre a jogbiztonságra vonatkozó követelményre még inkább tekintettel kell lenni olyan intézkedések esetén, amelyek pénzügyi következményekkel járhatnak, annak érdekében, hogy az érintettek pontosan előre láthassák, milyen mértékű kötelezettséget ró rájuk az intézkedés.

29 Ezenkívül a Portugál Köztársaság azt állítja, hogy a Törvényszék a megtámadott végzés 37. pontjában figyelmen kívül hagyta a Bizottság azon következetes gyakorlatából eredő következményeket, amely gyakorlat a tagállamok által az EMGA és az EMVA terhére teljesített kiadások elszámolására vonatkozó határozatok Hivatalos Lapban történő kihirdetéséből áll.

30 Ebben a tekintetben az 1998. március 10-i Németország kontra Tanács ítéletből (C-122/95, EU:C:1998:94) az következik, hogy a Portugál Köztársaság jogosan várhatta el azt, hogy a vitatott határozatot a Hivatalos Lapban kihirdetik, és hogy a keresetindítási határidő a kihirdetés időpontjában kezdődik.

31 A Törvényszék egyébiránt figyelmen kívül hagyta az azon tényből eredő jogkövetkezményeket, hogy a Bizottság az elszámolási határozatokat a Hivatalos Lap L sorozatában hirdeti ki.

32 A Portugál Köztársaság a 2007. november 27-i Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret és Akar kontra Bizottság végzés (C-163/07 P, EU:C:2007:717, 32. és 36. pont) alapján arra hivatkozik továbbá, hogy a Bizottság „olyan magatartást tanúsított, amely a jóhiszemű jogalany számára érthető zavart okozott”, és hogy a Bíróság elismeri, hogy bizonyos helyzetek „előre nem látható körülménynek vagy *vis maiornak* [minősülhetnek], ezért az érdekeltekkel szemben semmilyen, a határidő lejártából származó jogvesztésre nem lehet hivatkozni”.

33 A Bizottság a második és a harmadik jogalap elutasítását kéri.

– A Bíróság álláspontja

34 Az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdése szerint a megsemmisítés iránti keresetet az intézkedés kihirdetésétől vagy a felperessel történő közlésétől, illetve ennek hiányában attól a naptól számított két hónapon belül kell megindítani, amikor arról a felperes tudomást szerzett.

35 Ezenkívül, az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdéséből az tűnik ki, hogy eltérően azon jogi aktusoktól, amelyeket a Hivatalos Lapban ki kell hirdetni, többek között a címzetti kört tartalmazó határozatokról értesíteni kell a címzettjeiket, és azok az értesítéssel lépnek hatályba.

36 Az EUM-Szerződés e két rendelkezésének együttes olvasatából az következik, hogy a megsemmisítés iránti kereset esetében a keresetindítási határidő kezdő időpontjának meghatározása céljából figyelembe veendő időpont a kihirdetés időpontja, amennyiben ezt a kihirdetést – amely a jogi aktus

hatálybalépésének feltétele – az EUM-Szerződés előírja, és az értesítés időpontja az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdésében megjelölt többi esetben, köztük a címzetti kört tartalmazó határozatok esetében.

37 A Bíróság megerősítette az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésének ezt az értelmezését megállapítva, hogy a címzetti kört tartalmazó határozatok esetében csak az a szöveg hiteles, amelyről az utóbbiakat értesítették, még akkor is, ha ezt a jogi aktust a Hivatalos Lapban is kihirdették (1966. július 13-i Consten és Grundig kontra Bizottság ítélet, 56/64 és 58/64, EU:C:1966:41, 491. pont).

38 Ebből következően, a Portugál Köztársaság állításával ellentétben, a valamely jogi aktus címzettje esetében alkalmazandó keresetindítási határidő kezdő időpontjának meghatározása céljából, a jogi aktus értesítésének nincs másodlagos jellege ezen aktus Hivatalos Lapban való kihirdetéséhez képest.

39 Az 1998. március 10-i Németország kontra Tanács ítélet (C-122/95, EU:C:1998:94) nem vezethet ettől eltérő következtetésre. Ezen ítélet 35. pontjában ugyanis a Bíróság kimondta, hogy az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésének szövegéből az következik, hogy a jogi aktusról való tudomásszerzés időpontjának, mint a keresetindítás határideje kezdő időpontjának, az aktus kihirdetéséhez és az arról való értesítéshez képest másodlagos jellege van.

40 A fenti megfontolások összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor többek között a megtámadott végzés 36. pontjában azt állapította meg, hogy a keresetindítási határidő kiszámításának céljából nem a vitatott határozat Hivatalos Lapban való kihirdetését, hanem a Portugál Köztársaság e határozatról való értesítését kell figyelembe venni.

41 Ezt a megállapítást a Portugál Köztársaság által a második és a harmadik jogalap keretében felhozott többi érv sem kérdőjelezheti meg.

42 Ez vonatkozik a Portugál Köztársaság azon állítására, amely szerint a Törvényszéknek az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésének olyan értelmezését kellett volna előnyben részesítenie, amely nem vonja maga után a keresetének elkésettségét, mivel mindenesetre az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdésével együttesen értelmezett EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésének hatálya egyértelmű, és annak megfogalmazása nem ad okot kétségre az értelmezésével kapcsolatban.

43 Ugyanezen okból a Portugál Köztársaság nem állíthatja azt, hogy a Bizottság a tagállamok által a mezőgazdasági alapok terhére teljesített kiadások elszámolási határozatainak kihirdetésével olyan magatartást tanúsított volna, amely a „jóhiszemű jogalany számára érthető zavart okozhatott”, hogy az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésének Bizottság általi értelmezése menthető hibának minősül (lásd ebben az értelemben: 2002. május 17-i Németország kontra Parlament és Tanács végzés, C-406/01, EU:C:2002:304, 21. pont), vagy azt, hogy e rendelkezés Törvényszék általi értelmezése ellentétes a jogbiztonság elvével.

44 A fenti megfontolások összességéből következően el kell utasítani a fellebbezés második és harmadik jogalapját.

Az első jogalapról

– A felek érvei

45 A Portugál Köztársaság úgy érvel, hogy a vitatott határozatról való értesítését követően – amely az esetében 2015. június 23-án történt, és amelyet „ideiglenesnek” tekint – az említett határozatról őt 2015. július 20-án értesítették „véglegesen”. A Portugál Köztársaság szerint ez utóbbi időpont minősül a keresetindítási határidő kezdő időpontjának, mivel ellentétben azzal, ami a megtámadott végzés

42. pontjából kitűnik, a 2015. június 23-án történt kézbesítés nem tette számára lehetővé a vitatott határozatról való teljes tudomásszerzést, amit a Bizottság is megerősített annak elismerésével hogy ez az értesítés nem volt sem tökéletes, sem teljes körű. Következésképpen a keresete benyújtására határidőben került sor.

46 A Bizottság a fellebbezés első jogalapjának elutasítását kéri.

– *A Bíróság álláspontja*

47 Ami az uniós jogi aktusok értesítésének szabályszerűségét illeti, a Bíróságnak már volt alkalma meghatározni, hogy akkor szabályszerű a határozat kézbesítése, ha eljuttatják a címzettjéhez és lehetővé teszik számára a tudomásul vételét (lásd: 2014. október 2-i Page Protective Services kontra SEAE végzés, C-501/13 P, nem tették közzé, EU:C:2014:2259, 30. pont).

48 E tekintetben a megtámadott végzés 26. és 27. pontjából az következik, hogy a Portugál Köztársaságot 2015. június 23-án értesítették a vitatott határozatról, és hogy az utóbbi tudomást szerezhetett az említett határozat tartalmáról, valamint az azt megalapozó indokokról. Ezenkívül e végzés 42. pontjában a Törvényszék azt állapította meg, hogy a 2015. július 20-án történt későbbi közlés egyedüli célja a vitatott határozat mellékletében szereplő, számadatokat tartalmazó táblázatok nyomtatási elrendezésének megváltoztatása volt, és az egyáltalán nem érintette a portugál nyelvű változatot, amely sem tartalmilag, sem formailag nem módosult.

49 Ami a Portugál Köztársaság arra vonatkozó érvelését illeti, hogy a Törvényszék ebben a tekintetben elferdítette a tényeket és a bizonyítékokat, elég rámutatni arra, hogy a vitatott határozatban szereplő, a Portugál Köztársaságra vonatkozó valamennyi adat egyértelműen kitűnik e határozatnak a 2015. június 23-án értesített változatából.

50 A fentiekből következően a vitatott határozatról 2015. június 23-án szabályszerűen értesítették a Portugál Köztársaságot.

51 Ami a 2015. július 20-i közleményt illeti, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából mindenesetre kitűnik, hogy az a határozat, amely arra szorítkozik – ami a jelen esetben is nyilvánvalóan így van –, hogy valamely korábbi határozatot megerősítsen, nem hoz létre új keresetindítási határidőt, mivel elfogadhatatlan az olyan korábbi határozatot pusztán megerősítő határozat megsemmisítése iránt benyújtott kereset, amelyet az erre előírt határidőn belül nem támadtak meg (lásd ebben az értelemben: 1990. november 21-i Infortec kontra Bizottság ítélet, C-12/90, EU:C:1990:415, 10. pont).

52 A fenti megfontolásokra tekintettel a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor egyrészt a megtámadott végzés 27. pontjában azt állapította meg, hogy a vitatott határozat 2015. június 23-i értesítése lehetővé tette a Portugál Köztársaság számára, hogy tudomást szerezzen e határozat tartalmáról, valamint az azt megalapozó indokokról, másrészt a megtámadott végzés 44. pontjában azt, hogy a vitatott határozattal szembeni kereset megindításának határideje a határozat Portugál Köztársaság számára történt 2015. június 23-i értesítésétől, és nem a 2015. július 20-i közleménnyel kezdődött.

53 Ennélfogva a fellebbezés első jogalapját el kell utasítani.

54 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy a fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

55 A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről.

56 Ugyanezen szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése – amelyet e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében alkalmazni kell a fellebbezési eljárásban is – akként rendelkezik, hogy a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

57 A Portugál Köztársaságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) A Bíróság a Portugál Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások